

Bruselis, 2018 11 13
COM(2018) 740 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl Radijo įrenginių direktyvos 2014/53/ES veikimo

TURINYS

1. Įžanga.....	2
2. Geresnis perėjimas ir nuoseklumas.....	4
2.1. Praktinis seminaras.....	4
2.2. Gairės dėl elektros įrenginių sektoriaus naujų direktyvų taikymo pradžios datos	4
2.3. RJD gairės.....	5
3. Veikimas	6
3.1. Pranešimas apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemones	6
3.2. Taikymas EEE ir ELPA šalyse	6
3.3. Atitikties vertinimas.....	7
3.4. Rinkos priežiūra (atitiktis ir geresnis bendradarbiavimas)	8
3.5. Komitetas (TCAM)	10
4. Darnieji standartai.....	12
4.1. Darnųjų standartų paskirtis	12
4.2. Darnųjų standartų rengimas.....	12
4.3. Bendrieji veiksmai, kurių Komisija imasi problemoms spręsti	13
4.4. Konkrečios situacijos ir sprendimai	15
4.4.1. Belaidžio vietinio ryšio standartas (EN 301 893).....	15
4.4.2. Darnieji standartai, į kuriuos neįtrauktos imtuvų veikimo parametrų specifikacijos	15
4.5. Darnųjų standartų būklė pagal RJD	15
5. Reikalavimai.....	16
5.1. Naujuoju požiūriu grindžiami reikalavimai.....	16
5.2. Komisijai suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus	16
5.2.1. 3 straipsnio 3 dalis (papildomi esminiai reikalavimai) ir 4 straipsnis (radijo įrenginių ir programinės įrangos deriniai)	16
5.2.2. 5 straipsnis (Registracija).....	20
5.2.3. Kitos nuostatos.....	20
5.3. Nereikalingų administracinių prievolių ir dviprasmybių pašalinimas.....	21
6. Išvada.....	22
Priedas.....	25
RJD padaryti pakeitimai	25

1. Įžanga

Europos ekonomikoje inžinerijos pramonei tenka strateginis vaidmuo. Šiame sektoriuje sukuriama apie 30 proc. ES gamybos pridėtinės vertės bei teikiami technologiniai sprendimai, aktualūs pagrindinėms ES politikos sritims. Dėl aplinką tausojančių, inovatyvių ir pažangių elektros ir mechaninių įrenginių visoje ekonomikoje sukuriama daugiau ir geresnių darbo vietų ir atsiranda veiksmingesnių ir konkurencingesnių produktų bei paslaugų. Inžinerijos sektorius yra bazinis didelio poveikio kitiems pramonės sektoriams sektorius, be to, kitiems ekonomikos sektoriams jis teikia kapitalą ir tarpines prekes bei paslaugas.

Vienas pagrindinių Europos Sąjungos teisės aktų, taikomų elektros ir elektroninės inžinerijos sektoriuje, yra Radijo įrenginių direktyva (toliau – RĮD)¹, kuria nustatoma radijo įrenginių pateikimo vidaus rinkai reglamentavimo sistema ir kuri taikoma produktams, naudojantiems radijo dažnio spektrą (radijo įrenginiams), kartu taikant keletą išimčių². Kiti elektros ir elektroninės inžinerijos sektoriaus srities teisės aktai yra Žemosios įtampos įrenginių direktyva 2014/35/ES³ ir Elektromagnetinio suderinamumo direktyva 2014/30/ES⁴.

Radijo įrenginiams, patenkantiems į RĮD taikymo sritį, Direktyva 2014/35/ES ir Direktyva 2014/30/ES⁵ netaikomos, tačiau jie turi atitikti esminius tų direktyvų reikalavimus, nes Radijo įrenginių direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti jų esminiai reikalavimai.

RĮD *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbta 2014 m. gegužės 22 d., įsigaliojo 2014 m. birželio 11 d. ir yra taikoma nuo 2016 m. birželio 13 d. Ja panaikinta Radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių direktyva 1999/5/EB⁶. Joje nustatytas vienu metų pereinamasis laikotarpis, pasibaigęs 2017 m. birželio 12 d. (48 straipsnis). Per pereinamąjį laikotarpį gamintojams buvo leidžiama pateikti rinkai radijo įrenginius,

¹ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL L 153, 2014 5 22, p. 62).

² Direktyvos 1 straipsnyje nurodyta direktyvos taikymo sritis, o 2 straipsnyje apibrėžta sąvoka „radijo įrenginys“.

³ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/35/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su tam tikrose įtampos ribose skirtų naudoti elektros įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo (OL L 96, 2014 3 29, p. 357).

⁴ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (OL L 96, 2014 3 29, p. 79).

⁵ RĮD 1 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad į jos taikymo sritį patenkantiems radijo įrenginiams Direktyva 2014/35/ES netaikoma; o Direktyvos 2014/30/ES 2 straipsnio 2 dalies a punkte nustatyta, kad pastaroji radijo įrenginiams netaikoma.

⁶ 1999 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 1999/5/EB dėl radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bei abipusio jų atitikties pripažinimo (OL L 91, 1999 4 7, p. 10).

atitinkančius RĮD arba ES teisės aktus, taikytus iki 2016 m. birželio 13 d. (pvz., Direktyvą 1999/5/EB).

Direktyva 1999/5/EB pagal Radijo įrenginių direktyvą buvo suderinta su naująja teisės aktų sistema⁷. Persvarstant atsižvelgta į poreikį gerinti rinkos priežiūrą, daugiausia gamintojams, importuotojams ir platintojams nustatant atsekamumo prievoles. Taip pat nustatyta galimybė priimti deleguotuosius aktus, siekiant reikalauti anksčiau užregistruoti tų klasių radijo įrenginius, kurių atitikties esminiams reikalavimams lygis yra žemas. Kiti nauji elementai – į taikymo sritį įtraukti įrenginiai, turintys tik radijo garso ir tik radijo bei TV signalų priėmimo funkciją, taip pat tai, kad supaprastinti tam tikri administraciniai reikalavimai. Trumpas RĮD ir Direktyvos 1999/5/EB palyginimas pateiktas pridedamame priede.

Radijo įrenginių direktyva Komisijai suteikti įgaliojimai dėl konkrečių klausimų priimti deleguotuosius aktus. RĮD 44 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Komisijai penkerių metų laikotarpiui nuo 2014 m. birželio 11 d. suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, ir reikalaujama, kad Komisija ne vėliau kaip likus devyniems mėnesiams iki šio penkerių metų laikotarpio pabaigos, taigi iki 2018 m. rugsėjo 10 d., parengtų įgaliojimų delegavimo ataskaitą.

Be to, pagal RĮD 47 straipsnio 2 dalį Komisija peržiūri direktyvos (t. y. RĮD) taikymą, ir ne vėliau kaip 2018 m. birželio 12 d., o vėliau – kas penkerius metus teikia apie tai ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai.

Pagal RĮD 47 straipsnio 2 dalį teikiamoje ataskaitoje būtinai turės būti pateikta informacija apie deleguotųjų aktų rengimą pagal RĮD iniciatyvas, kurios yra arba bus įgyvendinamos, t. y. taip pat bus teikiama su 44 straipsnio 2 dalimi susijusių klausimų ataskaita. Be to, pagal 47 straipsnio 2 dalį teikiamos ataskaitos teikimo laikas labai artimas ataskaitos, teikiamos pagal RĮD 44 straipsnio 2 dalį, teikimo datai.

Todėl ši ataskaita rengiama ir pagal RĮD 44 straipsnio 2 dalį, ir pagal RĮD 47 straipsnio 2 dalį. Pagal RĮD 47 straipsnio 2 dalį, ši ataskaita apima RĮD perkėlimo į nacionalinę teisę ir veikimo klausimus, įskaitant pažangą, padarytą rengiant atitinkamus standartus⁸, ir Telekomunikacijų atitikties vertinimo ir rinkos priežiūros komiteto (TCAM) veiklą⁹. Ataskaitoje taip pat pateikta informacijos klausimais, susijusiais su 47 straipsnio 2 dalies a punktu, t. y. nuoseklios sistemos užtikrinimu¹⁰, d punktu, t. y. vartotojų apsauga¹¹, e punktu,

⁷ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinantį Tarybos sprendimą 93/465/EEB (OL L 218, 2008 8 13, p. 82).

⁸ Šios ataskaitos 4 skirsnis.

⁹ Šios ataskaitos 3.5 skirsnis.

¹⁰ Šios ataskaitos 2 ir 3 skirsniai.

t. y. bendro naudojimo krovikliais¹², ir f punktu, t. y. e. ženkliniu¹³. Galiausiai, šioje ataskaitoje pagal RĮD 44 straipsnio 2 dalį smulkiai apibūdintas įgaliojimų suteikimas ir pateikta naujausia informacija tuo klausimu¹⁴.

Tai pirmoji ataskaita, pagal 47 straipsnio 2 dalį parengta praėjus tik beveik metams nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos. Taigi, dar per anksti pateikti išsamią informaciją apie RĮD 47 straipsnio 2 dalyje nurodytus klausimus ir apskritai daryti išvadas dėl RĮD veiksmingumo. Pagal RĮD 47 straipsnio 2 dalį ataskaita turi būti rengiama kas penkerius metus, t. y. kita ataskaita bus parengta ir pateikta 2023 m.

2. Geresnis perėjimas ir nuoseklumas

2.1. Praktinis seminaras

Kadangi RĮD nustatyta naujų elementų, valstybėms narėms ir suinteresuotiesiems subjektams kilo klausimų dėl RĮD taikymo, taip pat dėl tam tikrų nuostatų, visų pirma, susijusių su taikymo sritimi, aiškinimo, taigi Komisija 2014 m. lapkričio mėn. Briuselyje surengė atvirą praktinį seminarą. Seminaro tikslas buvo spręsti problemas ir klausimus, kylančius dėl RĮD perkėlimo į nacionalinę teisę, kad valstybės narės galėtų laiku ir nuosekliai parengti perkėlimo į nacionalinę teisę priemones, o suinteresuotieji subjektai (pvz. pramonė ir notifikuotosios įstaigos) būtų pasirengę nuosekliai taikyti RĮD, kai ateis laikas ją taikyti.

Dalyvių buvo daug (apie 100), daugiausia jie buvo iš valstybių narių, ELPA¹⁵ valstybių, Europos standartizacijos organizacijų, pramonės asociacijų, notifikuotųjų įstaigų, vartotojų organizacijų ir kt. Vėliau Komisijos svetainėje buvo paskelbtas klausimų ir atsakymų dokumentas.¹⁶

2.2. Gairės dėl elektros įrenginių sektoriaus naujų direktyvų taikymo pradžios datos

¹¹ Šios ataskaitos 3.4 ir 5.1 skirsniai.

¹² Šios ataskaitos 5.2.1 skirsnis.

¹³ Šios ataskaitos 5.3 skirsnis.

¹⁴ Šios ataskaitos 5.2 skirsnis.

¹⁵ Europos laisvosios prekybos asociacija.

¹⁶

https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp?FormPrincipal:_idcl=FormPrincipal:_id1&FormPrincipal_SUBMIT=1&id=2c3f2fd2-7a1e-498b-b256-c7c85e96891a&javax.faces.ViewState=Wxo%2B3DiKvC1sgfiJgWiFpwTJEIZCb7sHCA1Tg7Y4WroVCye3RKhZnoGa5AxXOt1iNR9YAQMn7hmkBcHBMzQVh6vbC225GAC2nNQAJ95%2B6qjnODVKE9YgTSrWWN5p7lXZP4NIUih%2Ft2Xjjfli4tplfoUI%2BqU%3D

Valstybėms narėms ir suinteresuotiesiems subjektams reikėjo gairių, kuriomis būtų išsamiai paaiškintas elektros įrenginių sektoriaus naujų direktyvų (Direktyvos 2014/30/ES, Direktyvos 2014/35/ES ir RĮD) taikymas, susijęs su produktų pateikimo rinkai data. Reaguodamos į tai Komisijos tarnybos parengė tokias gaires, ir jos buvo paskelbtos Komisijos svetainėje¹⁷.

Šiuo dokumentu paaiškinta, kuri elektros įrenginių sektoriaus direktyva yra taikytina konkrečiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į produktų pateikimo rinkai datą, pereinamąjį RĮD laikotarpį, elektros įrenginių sektoriaus senų ir naujų direktyvų taikymo sritį, taip pat šių direktyvų taikymo pradžios datą.

2.3. RĮD gairės

2017 m. gegužės mėn. Komisijos svetainėje buvo paskelbtos naujos RĮD gairės¹⁸. Šiomis gairėmis turėtų vadovautis visos šalys, tiesiogiai arba netiesiogiai juntančios RĮD poveikį. Jomis turėtų būti padedama aiškinti RĮD. Gairės nėra teisiškai privalomos.

Gairėse paaiškinti ir išaiškinti keli svarbiausi klausimai, susiję su RĮD taikymu, t. y. taikymo sritis, esminiai reikalavimai, taikytinos atitikties vertinimo procedūros, kelios konkrečios prievolės, susijusios su ekonominės veiklos vykdytojais ir pan. Gairės buvo parengtos bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais (pramonės asociacijomis, vartotojų asociacijomis, notifikuotaisiais įstaigomis, Europos standartizacijos įstaigomis).

2018 m. birželio mėn. Komisijos tarnybos paskelbė atnaujintą šių gairių versiją, patvirtintą ir Telekomunikacijų atitikties vertinimo ir rinkos priežiūros komiteto (TCAM)¹⁹; naujojoje versijoje paaiškinti klausimai, kilę paskelbus pirmąją gairių versiją ir atnaujintas nuorodas. Pavyzdžiui, jose paaiškinta, ar RĮD taikytina radijo moduliams, pateikta atnaujinta informacija apie RĮD taikymą dronams ir pateiktos kryžminės nuorodos į papildomas gaires, skirtas mišriajai įrangai²⁰.

¹⁷ http://ec.europa.eu/growth/sectors/electrical-engineering/ec-support_lt

¹⁸ http://ec.europa.eu/growth/sectors/electrical-engineering/red-directive_lt.

¹⁹ Informacijos apie TCAM pateikta 3.5 skirsnyje.

²⁰ Šios papildomos gairės yra susijusios su elektros įrenginių sektoriaus direktyvomis, taikomomis ne radijo gaminiams (pvz., buitiniams prietaisams), kai jie veikia kartu su radijo įrenginiais, taip pat elektros arba elektroniniams įrenginiams, kai jie yra ne elektros gaminiuose arba pridėti prie jų (pvz., batai, baldai ir pan.); gairės paskelbtos Komisijos svetainėje adresu

3. Veikimas

3.1. Pranešimas apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės

RĮD 49 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės narės ne vėliau kaip 2016 m. birželio 12 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos (t. y. RĮD). Jos nedelsdamos pateikia tų teisės aktų tekstą Komisijai.

Iki 2016 m. liepos mėn. apie savo perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės pranešė 14 valstybių narių. Dėl to 2016 m. liepos mėn. Europos Komisija kitoms 14 valstybių narių, nesilaikiusių 49 straipsnio 1 dalies, nusiuntė oficialų pranešimą. Iki 2017 m. pabaigos visos valstybės narės pranešė apie vieną arba kelis nacionalinės teisės aktus, nurodytus kaip perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės. Taigi RĮD perkelta į visų valstybių narių nacionalinę teisę, ir visos su RĮD 49 straipsnio 1 dalimi susijusios pažeidimo bylos buvo užbaigtos. Informacija apie kiekvienai valstybei narei taikytą pažeidimo procedūrą pateikta Komisijos duomenų bazėje²¹.

Komisijos tarnybos negavo jokių skundų, susijusių su problemomis, kurių, vėluojant RĮD perkelti į nacionalinę teisę, būtų kilę dėl laisvo radijo įrenginių, jau atitinkančių RĮD, judėjimo.

3.2. Taikymas EEE ir ELPA šalyse

RĮD taikoma EEE²² ir ELPA²³ šalyse (Norvegijoje, Islandijoje ir Lichtenšteine), nes EEE jungtinio komiteto sprendimu²⁴ ji įtraukta į EEE susitarimą, o vėliau tų valstybių perkelta į nacionalinę teisę.

Šveicarija pritaikė savo nacionalinės teisės aktus²⁵, lygiaverčius RĮD. Atitinkamai ES ir Šveicarijos sudaryto ir 2002 m. birželio 1 d.²⁶ įsigaliojusio Savitarpio pripažinimo susitarimo

²¹ http://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/infringement_decisions/?lang_code=lt.

²² Europos ekonominė erdvė.

²³ Europos laisvosios prekybos asociacija.

²⁴ 2016 m. balandžio 29 d. EEE JUNG TINIO KOMITETO sprendimas Nr. 89/2016, kuriuo iš dalies keičiamas EEE susitarimo II priedas (Techniniai reglamentai, standartai, bandymai ir sertifikavimas) (COM/2012/0584 *final*).

²⁵ 2015 m. lapkričio 25 d. Potvarkis dėl telekomunikacijų įrenginių (OPT) (RO 2016 179) ir 2016 m. gegužės 26 d. Federalinio komunikacijų biuro (OFCOM) potvarkis dėl telekomunikacijų įrenginių (RO 2016 1673) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. birželio 15 d. (RO 2017 3201).

²⁶ OL L 114, 2002 4 30, p. 369, su pakeitimais.

I priedo 7 skyrius buvo iš dalies pakeistas²⁷ siekiant atspindėti naująją ES *acquis* ir lygiaverčius Šveicarijos teisės aktus.

3.3. Atitikties vertinimas

2015 m. gegužės mėn. Komisijos tarnybos nusiuntė raštą visoms valstybėms narėms ir paragino jas pradėti pagal RĮD pranešinėti apie savo atitikties vertinimo įstaigas, jeigu atitinkamos RĮD nuostatos buvo perkeltos į nacionalinę teisę. Tame rašte taip pat pabrėžiama, kad nuo 2017 m. birželio 13 d. (t. y. pasibaigus RĮD 48 straipsnyje nustatytam pereinamajam laikotarpiui) notifikuotosios įstaigos, apie kurias pranešta pagal panaikintą direktyvą, nebebus laikomos notifikuotosiomis įstaigomis.

Iki pereinamojo laikotarpio pabaigos (t. y. iki 2017 m. birželio 12 d.) pranešta apie 61 įstaigą, iki 2017 m. pabaigos buvo pranešta apie dar 4 įstaigas, o iki 2018 m. balandžio mėn. bendras tokių įstaigų skaičius buvo 70²⁸.

Jokių konkrečių problemų dėl pranešimo apie atitikties vertinimo įstaigas pagal RĮD nekilo. Be to, Komisija negavo jokios informacijos, iš kurios būtų matyti, kad notifikuotųjų įstaigų krūvis buvo per didelis arba jos negalėjo vykdyti savo užduočių. Nors vėluota paskelbti darniuosius standartus (informacijos pateikta 4 skirsnyje) ir todėl reikėjo, kad dėl konkrečių reikalavimų įsikištų notifikuotoji įstaiga,²⁹ Komisija vis tiek negavo jokios informacijos, iš kurios būtų matyti, kad jų krūvis būtų per didelis.

RĮD yra naujojo požiūrio direktyva. Ji daugiausia pagrįsta ES atitikties deklaravimo sistema, kuria gamintojai įpareigojami patvirtinti savo produktus ir turėti techninės dokumentacijos bylą, susijusią su produktų atitiktimi taikomiems reikalavimams ir naudojamą priežiūros institucijoms atliekant patikrą.

Specifinėmis ir išskirtinėmis aplinkybėmis turi dalyvauti trečioji šalis (šiuo atveju – notifikuotoji įstaiga)³⁰. Tačiau anksčiau gamintojai dažnai pageidavo iš notifikuotosios įstaigos gauti patvirtinimą, net kai jo nereikėdavo, nes jie taikė atitinkamus darniuosius standartus³¹. Reikia išsiaiškinti, ar atitikties vertinimo procedūrų suderinimas su naująja

²⁷ 2017 m. liepos 28 d. Jungtinio komiteto sprendimas 1/2017, OL L 323, 2017 12 7, p. 51–102.

²⁸ Įtrauktos ES, EEE ir Savitarpio pripažinimo susitarimo valstybės. Sąrašą, kuriame pateikta išsami ir atnaujinta informacija, galima rasti adresu <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/>.

²⁹ Tai susiję su atitikties 3 straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimams vertinimu, bet tokia prievolė nenustatyta su 3 straipsnio 1 dalimi susijusių reikalavimų atžvilgiu.

³⁰ Taikant RĮD 3 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus esminius reikalavimus, atitikties vertinimas, dalyvaujant notifikuotajai įstaigai, turi būti atliekamas, kai darnieji standartai iš dalies taikomi, netaikomi arba jų nėra.

³¹ Komisijos ataskaita Tarybai ir Europos Parlamentui „Antroji direktyvos 1999/5/EB dėl radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bei abipusio jų atitikties pripažinimo taikymo pažangos ataskaita“ (COM/2010/0043).

teisine sistema paskatins gamintojus siekti notifikuotosios įstaigos patvirtinimo tik konkrečiomis direktyvoje nustatytais aplinkybėmis ir taip sumažinti administracines išlaidas.

RĮD nustatytais išsamiais kriterijais, kuriuos turi atitikti atitikties vertinimo įstaigos, siekiama užtikrinti pakankamą ir vienodai aukštą tų įstaigų paslaugų teikimo lygį. Dėl savitarpio pripažinimo susitarimų, pasirašytų su keliomis valstybėmis³², gamintojai gali patekti į platesnę rinką.

Sektoriaus notifikuojamų įstaigų grupė, Atitikties Radijo įrenginių direktyvai asociacija (REDCA),³³ bendradarbiaudama su pagal RĮD įsteigtu komitetu, t. y. su Telekomunikacijų atitikties vertinimo ir rinkos priežiūros komitetu (TCAM)³⁴, padeda veiksmingai įgyvendinti teisės aktus ir palengvina atitikties vertinimo praktikos konvergenciją. REDCA palaiko ryšius su atitinkamomis organizacijomis, pavyzdžiui, Europos telekomunikacijų standartizacijos institutu (ETSI), Elektroninių ryšių komitetu (ECC) ir Administracinio bendradarbiavimo grupe (ADCO RED)³⁵. Pripažįstama, kad, atitikties vertinimo procedūras taikant nuosekliai, lengviau siekti atviros ir konkurencingos visos Europos rinkos.

3.4. Rinkos priežiūra (atitiktis ir geresnis bendradarbiavimas)

Apskritai, įgyvendinant RĮD taikoma Reglamentu (EB) Nr. 765/2008³⁶ nustatyta produktų rinkos priežiūros sistema, taigi užtikrinamas geresnis ir veiksmingesnis nacionalinių rinkos priežiūros institucijų bendradarbiavimas, o tai labai svarbu, kad rinkos priežiūros politika būtų sėkminga ir kad visoje Europoje būtų užtikrinta atvira ir konkurencinga rinka. Bendradarbiauti padedama taikant internete veikiančią Europos rinkos priežiūros informacinės ir ryšių sistemos (ICSMS) duomenų bazę ir Skubių pranešimų apie pavojingus ne maisto produktus sistemą (RAPEX) – tai pagrindinės keitimosi informacija ir institucijų darbo pasidalijimo optimizavimo priemonės³⁷.

³² https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/international-aspects/mutual-recognition-agreements_lt.

³³ Direktyvos 38 straipsnyje iš valstybių narių reikalaujama užtikrinti, kad įstaigos, apie kurias jos pranešė, tiesiogiai ar per paskirtuosius atstovus dalyvautų sektoriaus notifikuojamų įstaigų grupės veikloje (todėl ta grupė įsteigta).

³⁴ Informacijos apie TCAM pateikta 3.5 skirsnyje.

³⁵ Informacijos apie ADCO RED pateikta 3.4 skirsnyje.

³⁶ Rinkos priežiūros klausimams RĮD taikoma kartu su Reglamento (EB) Nr. 765/2008 15–29 straipsniais.

³⁷ ICSMS yra IT platforma, kuria siekiama palengvinti rinkos priežiūros įstaigų ryšių palaikymą Europos ekonominėje erdvėje (EEE). Šioje platformoje greitai ir veiksmingai dalijamasi informacija apie reikalavimų neatitinkančius produktus, išvengiama darbo dubliavimo ir paspartinamas reikalavimų neatitinkančių produktų pašalinimas iš rinkos. RAPEX sudaromos sąlygos EEE šalims ir Europos Komisijai sparčiai keistis tarpusavyje informacija apie pavojingus ne maisto gaminius. Teisinis RAPEX sistemos sukūrimo pagrindas yra Bendros gaminių saugos direktyva 2001/95/EB. Reglamentu (EB) Nr. 765/2008 buvo išplėsta RAPEX aprėptis, į ją taip pat įtraukiant ne vartotojų gaminius ir riziką, susijusią ne su sveikata ir sauga, tokiu mastu,

Bendradarbiavimas taip pat užtikrinamas įsteigus Administracinio bendradarbiavimo grupę (ADCO RED grupę), skirtą konkrečiau sektoriaus rinkos priežiūros institucijoms. Viena svarbi ADCO RED veiklos sritis yra įrenginių, kuriems taikoma RĮD (ir jos pirmtakė Direktyva 1999/5/EB), metinių rinkos priežiūros statistinių duomenų rengimas ir teikimas Komisijai bei TCAM³⁸.

Baigiant rengti šią ataskaitą ADCO RED buvo pateikusi 2016 m. rinkos priežiūros statistinius duomenis³⁹; kadangi tais metais dar buvo taikoma Direktyva 1999/5/EB, šiuose statistiniuose duomenyse pateikta informacija apie rinkoje rastus Direktyvos 1999/5/EB neatitinkančius produktus. Konkrečiau, iki 2016 m. birželio 12 d. buvo taikoma Direktyva 1999/5/EB, o nuo 2016 m. birželio 13 d. iki 2017 m. birželio 12 d., gamintojai galėjo rinktis taikyti Direktyvą 1999/5/EB arba RĮD, nes RĮD 48 straipsniu buvo nustatytas pereinamasis laikotarpis. Remiantis šiais statistiniais duomenimis galima daryti prielaidą, kad gamintojai verčiau rinkosi tuo laikotarpiu taikyti Direktyvą 1999/5/EB. Taigi negalima daryti jokių konkrečių išvadų dėl to, ar tam tikrų tipų radijo įrenginiams buvo būdingas žemas atitikties RĮD esminiams reikalavimas lygis.

Be pirmiau paminėtų duomenų, Komisija iš valstybių narių⁴⁰ gavo informacijos apie RĮD taikymą, kaip nustatyta pagal 47 straipsnio 1 dalį⁴¹. Remiantis šia informacija taip pat galima daryti išvadą, kad gamintojai iki pereinamojo laikotarpio pabaigos pageidavo taikyti panaikintą, bet tebetaikomą direktyvą, t. y. Direktyvą 1999/5/EB. Taigi, rinkoje buvusių radijo įrenginių atitiktis buvo vertinama pagal ją.

Be to, pagal 47 straipsnio 1 dalį gautose ataskaitose nenurodyta ir nekonstatuota, kad kyla problemų dėl kurios nors kategorijos radijo įrenginių žemo atitikties RĮD esminiams reikalavimams lygio.

Valstybės narės radijo įrenginių atitiktį naujai direktyvai (RĮD) galės vertinti ir išsamesnės informacijos bei duomenų pateikti vėlesniais metais.

Konkreči problema, rinkos priežiūros institucijų nurodyta per ADCO RED posėdžius, buvo tai, kad nepakankamai aišku, kaip RĮD taikyti bepiločiams orlaiviams (dronams), taip pat

koku šioms aspektams taikomi ES derinamieji teisės aktai. Informacija keičiamasi per Europos Komisijos palaikomą interneto programėlę.

³⁸ Informacijos apie ADCO tikslus galima rasti adresu

http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks/market-surveillance/organisation/administrative-cooperation-groups_lt.

³⁹ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/24223?locale=lt>.

⁴⁰ Iki 2018 m. balandžio mėn. – iš 21 ES valstybės narės.

⁴¹ 47 straipsnio 1 dalis: valstybės narės ne vėliau kaip 2017 m. birželio 12 d., o vėliau – bent kas dvejus metus teikia Komisijai reguliarias šios direktyvos nuostatų taikymo ataskaitas. Ataskaitose pateikiama valstybių narių vykdoma rinkos priežiūros veikla ir pateikiama informacija, ar ir koku mastu buvo pasiekta atitiktis šios direktyvos reikalavimams, ypač reikalavimams dėl ekonominės veiklos vykdytojų identifikavimo.

nurodyta, jog reikia užtikrinti, kad direktyvos elektromagnetinio suderinamumo ir radijo spektro reikalavimai būtų taikomi (bent) mėgėjiškiems ir komerciniams dronams. Vykstant diskusijoms dėl civilinės aviacijos srities reglamento priėmimo⁴² buvo susitarta pakeisti RĮD nustatytą lengvatą, susijusią su aviacijos įrenginiais⁴³. Dėl to naujuoju Reglamentu (ES) 2018/1139, taikytinu nuo 2018 m. rugsėjo 11 d.⁴⁴, iš dalies pakeistas RĮD I priedas (3 dalis), siekiant užtikrinti, kad RĮD būtų taikoma daugumos kategorijų dronams.

2017 m. Komisija pateikė pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo nustatomos ne maisto gaminiams taikomų bendrosios rinkos taisyklių laikymosi ir vykdymo užtikrinimo taisyklės⁴⁵, siekiant bendrojoje rinkoje sumažinti reikalavimų neatitinkančių produktų skaičių. Konkrečiau, reglamente bus nustatytos tinkamos paskatos įmonėms, sustiprintas atitikties tikrinimas ir skatinamas glaudesnis tarpvalstybinis vykdymo užtikrinimo institucijų bendradarbiavimas, konsoliduojant esamą rinkos priežiūros veiklos sistemą. Be to, reglamentu bus raginama, kad bendrų veiksmų imtųsi kelių valstybių narių rinkos priežiūros institucijos, dėl reglamento bus geriau keičiamasi informacija, juo bus skatinama koordinuoti rinkos priežiūros programas ir bus sukurta stipresnė į Sąjungos rinką patenkančių produktų kontrolės ir geresnio rinkos priežiūros institucijų ir muitinių bendradarbiavimo sistema. Be kita ko, tai apima RĮD 39 straipsnio ir 40 straipsnio 1 dalies ketvirtos pastraipos išbraukimą⁴⁶.

3.5. Komitetas (TCAM)

RĮD 45 straipsnyje nurodytas Telekomunikacijų atitikties vertinimo ir rinkos priežiūros komitetas (TCAM) – toks komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011⁴⁷. TCAM⁴⁸ teikia savo nuomonę dėl pagal RĮD siūlomų įgyvendinimo aktų ir vykstant

⁴² Pasiūlymas, kuriuo siekiama panaikinti ir pakeisti Reglamentą (EB) Nr. 216/2008, COM/2015/0613 *final* – 2015/0277 (COD).

⁴³ RĮD I priedo 3 dalis.

⁴⁴ 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 ir Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (tekstas svarbus EEE).

⁴⁵ Procedūra 2017/0353/COD.

⁴⁶ Jeigu bus patvirtintas šis su rinkos priežiūros klausimais susijęs pakeitimas, RĮD bus taikoma kartu su šio reglamento nuostatomis, o ne su Reglamentu (EB) Nr. 765/2008 15–29 straipsniais.

⁴⁷ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁴⁸ Valstybių narių atstovai dalyvauja kaip nariai, o EEE ir ELPA valstybių, Turkijos ir Šveicarijos atstovai – kaip stebėtojai.

bendroms diskusijoms bet koku su direktyvos taikymu susijusiu klausimu, keliamu komiteto pirmininko arba valstybės narės atstovo, laikantis darbo tvarkos taisyklių.

Komitetas, kuriam pirmininkauja Komisijos tarnybos, atnaujino savo darbo tvarkos taisykles, iš pradžių parengtas Komisijos tarnybų, patvirtintas TCAM⁴⁹ ir įsigaliojusias 2017 m. rugsėjo 19 d. Taigi, buvo užtikrinta, kad komitetas galėtų veikti.

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad panašus komitetas veikė ir pagal Direktyvą 1999/5/EB (pagal panaikintąją direktyvą). Pagal Direktyvą 1999/5/EB įsteigtas komitetas paskyrė darbo grupę, kuriai pirmininkavo Komisijos tarnybos⁵⁰, kad būtų galima teikti pagalbą ir konsultacijas konkrečiais klausimais. Darbo grupė tęsia savo veiklą kaip pagal RĮD įsteigto komiteto grupė.

2015 m. TCAM įsteigė pogrupį⁵¹, skirtą „aviacijos produktams, dalims ir prietaisams“. Šis pogrupis buvo įsteigtas siekiant aptarti klausimus ir pasiūlymus, pateiktus TCAM dokumente, kuriame nagrinėjama aviacijos įrenginiams, dalims ir prietaisams taikoma RĮD I priede nustatyta lengvata ir konkretūs atvejai, nagrinėjami Europos standartizacijos organizacijose, pavyzdžiui, klausimai, susiję su dronais ir kliūčių nustatymo radarais. 2016 m. šis pogrupis TCAM pateikė ataskaitą, kurioje pateikti nustatyti faktai ir rekomendacijos tolesniam vertinimui⁵².

Buvo surengta viena balsavimo procedūra pagal 45 straipsnio 2 dalį, t. y. patariamąją procedūrą, susijusią su Komisijos įgyvendinimo reglamento, kuriuo patikslinama, kaip teikti Direktyvos 2014/53/ES 10 straipsnio 10 dalyje nurodytą informaciją, projektu, ir Komitetas pateikė teigiamą nuomonę⁵³.

Bendri TCAM ir Sprendimu dėl radijo spektro (676/2002/EB)⁵⁴ įsteigto Radijo spektro komiteto posėdžiai rengiami siekiant aptarti bendrus klausimus, susijusius su radijo įrenginiais, todėl atitinkamai palengvinamas RĮD veikimas. Paskutinis šios bendros grupės posėdis vyko 2017 m. spalio mėn.

⁴⁹ Taisyklių projektas per CIRCABC laikotarpiui nuo 2017 m. rugpjūčio 3 d. iki rugsėjo 18 d. buvo pateiktas tvirtinti TCAM nariams.

⁵⁰ Ją sudaro valstybių narių, EEE ir ELPA valstybių, Turkijos ir Šveicarijos, taip pat suinteresuotųjų subjektų (pvz., pramonės asociacijų, vartotojų asociacijų, notifikuojamųjų įstaigų, Europos standartizacijos įstaigų) ekspertai.

⁵¹ TCAM WG 07.

⁵² TCAM WG 08(13).

⁵³ Žr. 5.2.3 skirsnį.

⁵⁴ 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 676/2002/EB dėl radijo spektro politikos teisinio reguliavimo pagrindų Europos bendrijoje (OL L 108, 2002 4 24).

4. Darnieji standartai

4.1. Darniųjų standartų paskirtis

Darnieji standartai, kurių nuorodos pagal direktyvą skelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, taikomi savanoriškai, bet juos taikant turimas pranašumas, nes esama prielaidos, kad laikomasi atitinkamų esminių reikalavimų, kuriuos standartais siekiama aprėpti⁵⁵.

Gamintojui pasirinkus netaikyti darniųjų standartų arba taikyti tik jų dalį, jam tenka prievolė kitais būdais įrodyti, kad radijo įrenginiai atitinka esminius reikalavimus, ir pateikti išsamų techninį pagrindimą, kad būtų įrodyta atitiktis šiems reikalavimams. Jeigu darniųjų standartų nėra arba jie netaikomi, reikalaujama, kad gamintojas konsultuotųsi su už atitikties reikalavimams, susijusiems su 3 straipsnio 2 ir 3 dalimis, vertinimą atsakinga notifikuotąja įstaiga, bet tokia prievolė nenumatyta su 3 straipsnio 1 dalimi susijusių reikalavimų atžvilgiu.

ES nuo praėjusio amžiaus devintojo dešimtmečio vidurio vis dažniau taiko standartus savo politikai ir teisės aktams paremti. Standartizacija labai prisidėjo prie vidaus rinkos sukūrimo taikant naujojo požiūrio teisės aktus – juose nurodyti Europos standartai, parengti Europos standartizacijos organizacijų. Šios Europos organizacijos turi specialius susitarimus (atitinkamai Vienos ir Frankfurto susitarimus) su Tarptautine standartizacijos organizacija ir Tarptautine elektrotechnikos komisija, taigi užtikrinamas bendradarbiavimas dauguma standartizacijos klausimų ir išvengiama veiklos dubliavimo. Visų pirma, jeigu tarptautinė veikla gali būti pritaikoma Europoje, pirmumas teikiamas tarptautiniu mastu vykdomai veiklai.

4.2. Darniųjų standartų rengimas

Komisija, veikdama pagal Standartizacijos reglamento (ES) Nr. 1025/2012⁵⁶ 10 straipsnį, Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto (CENELEC) ir Europos telekomunikacijų

⁵⁵ Direktyvos 16 straipsnyje nustatyta, kad, jeigu radijo įrenginiai atitinka darniuosius standartus arba tam tikras jų dalis, kurių nuorodos buvo paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, laikoma, kad jie atitinka 3 straipsnyje nustatytus esminius reikalavimus, kuriuos apima tie standartai ar jų dalys.

⁵⁶ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB.

standartizacijos instituto (ETSI) paprašė parengti darniuosius radijo įrenginių standartus, kad būtų lengviau įgyvendinti RĮD 3 straipsnį⁵⁷ (toliau – įgaliojimas).

Įgaliojimas CENELEC ir ETSI buvo suteiktas likus beveik dvejiems metams iki RĮD nustatyto pereinamojo laikotarpio pabaigos. Įgaliojimas buvo suteiktas 2015 m. rugpjūčio 4 d., o pereinamasis laikotarpis baigėsi 2017 m. birželio 12 d.

Įgaliojime buvo nurodytas standartų parengimo terminas – 2016 m. kovo 15 d.

Rengiant tą įgaliojimą konsultuotasi su CENELEC ir ETSI. Taigi jie žinojo, kad RĮD tikslais rengiamus darniuosius standartus reikia pradėti rengti nevėluojant.

Į naujausią darniųjų standartų pagal Direktyvą 1999/5/EB sąrašą įtraukti 252 darnieji standartai, konkrečiau – 21 standartas, susijęs su 3 straipsnio 1 dalies a punkto esminiais reikalavimais, 52 standartai, susiję su 3 straipsnio 1 dalies b punkto reikalavimais ir 179 standartai, susiję su 3 straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimais⁵⁸. Ne visus šiuos darniuosius standartus reikėjo atnaujinti⁵⁹. Pagal panaikintą Direktyvą 1999/5/EB buvusio standartų rinkinio pakeitimai, kurių reikėjo siekiant tinkamai atspindėti RĮD nustatytus pakeitimus, buvo riboti. Nedarant poveikio jokiems naujiems standartams, kurie turėjo būti parengti dėl RĮD naujos taikymo srities (palyginti su Direktyvos 1999/5/EB taikymo sritimi), buvo būtina atnaujinti 187 standartus, kurių nuorodos buvo paskelbtos pagal Direktyvą 1999/5/EB, kad juos būtų galima paskelbti pagal RĮD⁶⁰.

Tačiau buvo vėluojama pagal RĮD paskelbti darniuosius standartus, nes labai daug standartų buvo arba neparengti per nustatytą laiką, arba neatnaujinti ar nepritaikyti RĮD tikslams.

Remiantis Standartizacijos reglamentu (ES) Nr. 1025/2012, Komisija darniuosius standartus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* gali skelbti, tik kai standartizacijos organizacijos juos oficialiai pateikia ir jeigu jie atitinka reikalavimus, kurių atžvilgiu jie rengiami.

Pirmiau paminėtos problemos dėl standartų pateikimo laiku, atkreipė politikų ir žiniasklaidos dėmesį.

4.3. Bendrieji veiksmai, kurių Komisija imasi problemoms spręsti

⁵⁷ 2015 m. rugpjūčio 4 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas dėl Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetui ir Europos telekomunikacijų standartizacijos institutui teikiamo prašymo dėl radijo įrenginių standartizacijos, padedant įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/53/ES.

⁵⁸ Kiekvienas darnusis standartas, įskaitant jo pakeistas versijas arba kartotines versijas (naujas ir tas, kurios buvo pakeistos naujomis), buvo laikomas vienu darniuoju standartu.

⁵⁹ Pavyzdžiui, keli jų buvo pakeisti naujomis versijomis arba taikyti įrenginiams, neįtrauktiems į RĮD taikymo sritį.

⁶⁰ CENELEC turėjo atnaujinti 26 darniuosius standartus, ETSI – 161 darnųjų standartą.

Stengdamosi išspręsti pirmiau paminėtas problemas ir išvengti tokių situacijų susidarymo ateityje, Komisijos tarnybos glaudžiai bendradarbiavo su Europos standartizacijos organizacijomis.

Pirmiausia, Komisija kuo skubiau įvertino darniuosius standartus, kai CENELEC ir ETSI juos pateikė. Vidutinis standartų vertinimo laikas buvo trumpesnis nei 2 mėnesiai nuo jų neoficialaus pateikimo ir apytikriai 1 mėnuo nuo jų oficialaus pateikimo. Komisija taip pat nustatė, kad darnieji standartai turi būti skelbiami kas mėnesį, siekiant užtikrinti, kad tinkamus darniuosius standartus gamintojams būtų galima pateikti per kuo trumpesnę laiką, kaip nustatyta Standartizacijos reglamento 1025/2016 10 straipsnio 6 dalyje. Dėl to tinkamus darniuosius standartus buvo galima paskelbti vidutiniškai per 2 ir 3 mėnesius nuo tada, kai juos pateikė CENELEC ir ETSI. Kaskart paprašyta Komisija taip pat teikė pastabas dėl standartų projektų, kad būtų galima užkirsti kelią galimoms problemoms dėl jų vėlesnio paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Be to, Komisijos tarnybos surengė bendrą praktinį seminarą su Europos standartizacijos įstaigomis ir apibūdino bei paaiškino kokybės reikalavimus, reikalingus darniesiems standartams, ir dažniausias klaidas, pasitaikančias rengiant darniuosius standartus, siekiant išvengti tokių klaidų ateityje⁶¹. Per praktinį seminarą buvo nustatyti konkretūs atvejų tyrimai, siekiant paaiškinti nepaskelbimo priežastis ir pateikti tam tikrų dažniausių klaidų pavyzdžių. Taip pat aptartos rekomendacijos ir galimi atrinktų problemų sprendimo būdai.

Kadangi vėluota parengti ir pagal RĮD paskelbti darniuosius standartus⁶², Komisijos tarnybos gavo daug klausimų dėl RĮD taikymo, pereinamuoju laikotarpiu taikytinų nuostatų, taip pat klausimų, ar bus daromas poveikis radijo įrenginių (pvz., mobiliųjų), pateiktų rinkai nesibaigus pereinamajam laikotarpiui (t. y. iki 2017 m. birželio 13 d.), pasiūlai. Kad suinteresuotiesiems subjektams būtų aiškiau, Komisijos tarnybos parengė dokumentą, pavadintą „Dažnai užduodami klausimai“, ir Komisijos svetainėje pirmą kartą jį paskelbė 2017 m. balandžio mėn.⁶³, o vėliau prireikus jis buvo atnaujinamas.

Apskritai, įgyvendindama bendrosios rinkos strategiją⁶⁴ Komisija stengiasi modernizuoti Europos standartizacijos sistemą ir paskelbė vadinamąją bendrą iniciatyvą dėl standartizacijos. Šios iniciatyvos tikslas – veikti palaikant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę su standartizacijos įstaigomis ir valstybėmis narėmis, kad būtų geriau reaguojama į Europoje kylančius standartizacijos uždavinius; keistis informacija apie naujas taisykles ir pokyčius; pagerinti standartų svarbos suvokimą.

⁶¹ Praktinis seminaras buvo surengtas 2017 m. sausio mėn. Briuselyje, jame taip pat buvo dalyvių iš nacionalinių standartizacijos įstaigų, rinkos priežiūros institucijų ir pramonės asociacijų.

⁶² Žr. toliau.

⁶³ http://ec.europa.eu/growth/sectors/electrical-engineering/red-directive_lt.

⁶⁴ Bendrosios rinkos strategija yra Komisijos planas panaudoti visą bendrosios rinkos potencialą,

http://ec.europa.eu/growth/single-market/strategy_lt.

4.4. Konkrečios situacijos ir sprendimai

Be veiksmų, kurių buvo imtasi ieškant, kaip išspręsti problemas, kylančias pagal RĮD rengiant darniuosius standartus, Komisijos tarnybos, stengdamosi padidinti paskelbtų standartų skaičių, dviem konkrečiais toliau aprašytais atvejais ėmėsi ir pragmatinių sprendimų.

4.4.1. Belaidžio vietinio ryšio standartas (EN 301 893)

ETSI 2017 m. gegužės mėn. paskelbus naują standarto, taikomo daugeliui belaidžio vietinio ryšio produktų, (EN 301 893)⁶⁵ versiją susidarė ypatinga padėtis.

Komisija, ieškodama sprendimo, nustatė pereinamąjį laikotarpį, kad įmonės turėtų pakankamai laiko prisitaikyti prie šio naujo darniojo standarto specifikacijų.

4.4.2. Darnieji standartai, į kuriuos neįtrauktos imtuvų veikimo parametru specifikacijos

Keletas ETSI darniųjų standartų, paskelbtų pagal Direktyvą 1999/5/EB, neapėmė visų esminių naujosios RĮD reikalavimų (pvz., imtuvų veikimo parametru). Komisija rado tam tikrą sprendimą – į pagal RĮD *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*⁶⁶ skelbiamų darniųjų standartų sąrašą įtraukiant nuorodas buvo pateikta pastaba, kad remiantis tais standartais negalima daryti prielaidos dėl atitikties tiems parametrams, kurie neįtraukti. Dėl sąlyginai ribotų neįtrauktų parametru gamintojams reikėtų atlikti atitikties vertinimo procedūrą, kurią atliekant dalyvautų notifikuotoji įstaiga (t. y. bet kokią procedūrą, nustatytą RĮD III priede arba IV priede).

4.5. Darniųjų standartų būklė pagal RĮD

Dėl įdėtų pastangų ir veiksmų, kurių buvo imtasi, ETSI darniųjų standartų, kurių nuorodos pagal RĮD paskelbtos dar nepasibaigus pereinamajam laikotarpiui⁶⁷, buvo net daugiau nei standartų, kurių nuorodos buvo paskelbtos pagal Direktyvą 1999/5/EB (pagal RĮD – 134; pagal Direktyvą 1999/5/EB – 125)⁶⁸. 2018 m. kovo mėn. pradžioje *Europos Sąjungos*

⁶⁵ EN 301 893: 5 GHz RLAN; darnusis standartas, apimantis esminius reikalavimus, nustatytus Direktyvos 2014/53/ES 3 straipsnio 2 dalyje.

⁶⁶ Paskelbta 2017 m. birželio 8 d., prieš pat baigiantis pereinamajam laikotarpiui (šis baigėsi 2017 m. birželio 12 d.).

⁶⁷ T. y. iki 2017 m. birželio 12 d.

⁶⁸ Kiekvienas darnusis standartas, įskaitant jo pakeistas versijas arba kartotines versijas (naujas ir tas, kurios buvo pakeistos naujomis), buvo laikomas vienu darniuoju standartu.

oficialiajame leidinyje pagal RĮD taip pat paskelbti 5 CENELEC standartai, taigi iš viso darnųjų standartų yra 144⁶⁹.

5. Reikalavimai

5.1. Naujuoju požiūriu grindžiami reikalavimai

RĮD nustatyti esminiai reikalavimai, susiję su sauga ir sveikata, elektromagnetiniu suderinamumu ir efektyviu radijo spektro naudojimu. Direktyvoje taip pat nustatytas išsamesnio tam tikrų papildomų aspektų, pvz., privatumo ir asmens duomenų apsaugos, apsaugos nuo sukčiavimo, sąveikumo, susisiekiimo su skubios pagalbos tarnybomis, radijo įrenginių ir programinės įrangos derinių atitikties, reglamentavimo pagrindas.

RĮD esminiai saugos reikalavimai, kaip ir Direktyvoje 1999/5/EB nustatyti reikalavimai, yra susiję su Direktyvos 2014/35/ES saugos tikslais. Šie tikslai, ES taikomi daugiau kaip 35 metus, apima visus viešojo intereso saugai kylančius pavojus, siekiant užtikrinti nuoseklią sistemą ir naudotojų aukšto lygio apsaugą. Rinkos priežiūros duomenys, gauti tuo metu, kai buvo baigiama rengti ši ataskaita, nesukėlė susirūpinimo, taip pat dėl jų nekilo jokių problemų, susijusių su rinkai pateiktų radijo įrenginių saugos lygiu, nebuvo nurodyti jokie tais radijo įrenginiais sukelti nelaimingi atsitikimai.

Esminiai RĮD reikalavimai yra paremti savanoriškais darniaisiais standartais⁷⁰.

5.2. Komisijai suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus

5.2.1. 3 straipsnio 3 dalis (papildomi esminiai reikalavimai) ir 4 straipsnis (radijo įrenginių ir programinės įrangos deriniai)

3 straipsnio 3 dalyje Komisija įgaliota priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatoma, kokių kategorijų arba klasių radijo įrenginiams yra taikomai 3 straipsnio 3 dalies a–i punktuose nustatyti reikalavimai. Šie reikalavimai yra susiję su sąveikumu, skubios pagalbos tarnybomis, programine įranga, sukčiavimu, prienamumu, privatumu, asmens duomenimis ir netinkamu naudojimu.

Baigiant rengti šią ataskaitą, Komisija dar nebuvo priėmusi jokių deleguotųjų teisės aktų, susijusių su 3 straipsnio 3 dalimi, nors kelių iniciatyvų buvo imtasi. Komisijos sprendimai,

⁶⁹ 139 ETSI standartai, susiję su 3 straipsnio 2 ir 3 dalies esminiais reikalavimais. 5 CENELEC standartai: 4 CENELEC standartai, susiję su 3 straipsnio 1 dalies a punkto esminiais reikalavimais, ir 1 CENELEC standartas, susijęs su 3 straipsnio 1 dalies b punkto esminiais reikalavimais.

⁷⁰ Žr. 4 skirsnį.

priimti pagal Direktyvą 1999/5/EB, kol bus panaikinti, toliau taikomi ir pagal RĮD tiek, kiek jie nėra nesuderinami su RĮD. Taigi, šiuo metu galioja penki Komisijos sprendimai, taikytini taikant 3 straipsnio 3 dalies g punktą⁷¹.

Pagal RĮD 4 straipsnį, radijo įrenginių ir programinės įrangos, leidžiančios radijo įrenginius naudoti pagal paskirtį, gamintojai teikia valstybėms narėms ir Komisijai informaciją apie radijo įrenginių ir programinės įrangos derinių atitiktį RĮD 3 straipsnyje nustatytiems esminiams reikalavimams. Šis reikalavimas taikomas, jeigu Komisija priima atitinkamus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus. Iki šiol deleguotųjų arba įgyvendinimo aktų pagal 4 straipsnį nepriimta.

Komisijos registre buvo įregistruota Komisijos ekspertų grupė radijo įrenginių klausimais⁷², jai nustatyta užduotis padėti Komisijai rengti bet kuriuos galimus deleguotuosius aktus, susijusius su RĮD, ir apskritai teikti ekspertų konsultacijas visais su RĮD susijusiais klausimais. Baigiant rengti šią ataskaitą, buvo paskelbtas kvietimas teikti paraiškas, siekiant atrinkti tos grupės narius ir užbaigti ją steigti.

3 straipsnio 3 dalies i punktas ir 4 straipsnis. Susietieji produktai

Plėtojantis naujoms skaitmeninėms technologijoms, pavyzdžiui, daiktų internetui, dirbtinio intelekto varomoms pažangioms robotų ir autonominėms sistemoms, 3D spausdinimui arba debesijos kompiuterijai, mūsų ekonomikai ir visuomenei gali kilti teisinių uždavinių, didesnių nei iki šiol dėl kompiuterizacijos amžiaus kilę uždaviniai.

Komisija šioje srityje imasi iniciatyvų⁷³. 2018 m. balandžio mėn. buvo priimtas Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui⁷⁴. Šiame komunikate pabrėžiamos iniciatyvos ir veiksmai, kurių imtasi dėl dirbtinio intelekto.

RĮD gali būti aktuali šioje srityje, nes ji taikoma susietiesiems produktams (t. y. įrenginiams, kurie komunikuoja) ir ja nustatomi atitinkami reikalavimai, kad šie įrenginiai palaikytų funkcijas, užtikrinant, kad jų atitikčiai nebūtų daromas poveikis dėl naujos arba modifikuotos programinės įrangos naudojimo ir, kai įrenginiai naudojami, būtų saugomi tam tikri elementai, pavyzdžiui, asmens duomenys, privatumas ir pan.

Taip pat svarstoma parengti vieną arba kelis deleguotuosius ir (arba) įgyvendinimo aktus pagal RĮD 3 straipsnio 3 dalies i punktą ir 4 straipsnio 2 dalį (abi šios nuostatos susijusios su

⁷¹ Šių Komisijos sprendimų sąrašas pateiktas priede.

⁷² Pavadinimas – Komisijos ekspertų grupė radijo įrenginių klausimais (E03587).

⁷³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/artificial-intelligence>.

⁷⁴ COM(2018) 237 *final*.

programinės įrangos naudojimui), siekiant užtikrinti, kad jų atitikčiai nebūtų daromas poveikis dėl naujos arba modifikuotos programinės įrangos naudojimo.

Komisija įsteigė ribotą laiką veikiančią Komisijos ekspertų grupę perkonfigūruojamų radijo sistemų klausimais (E03413)⁷⁵. Nors bus įsteigta nauja ekspertų grupė radijo įrenginių klausimais, turinti plačius įgaliojimus, Komisijos ekspertų grupė perkonfigūruojamų radijo sistemų klausimais veiks kaip atskira ekspertų grupė, kad galėtų užbaigti savo darbą,

Komisija taip pat svarsto galimybę pasinaudoti savo įgaliojimais, nustatytais 3 straipsnio 3 dalyje ir susijusiais su sukčiavimu, privatumu bei asmens duomenimis. Komisijos tarnybos nagrinėja ir aptaria su TCAM bei jo darbo grupe pastaruosiu metu kilusias problemas dėl tam tikrų kategorijų produktų, kurie komunikuoja (pvz., lėlių arba išmaniųjų laikrodžių), saugumo ir keliamos rizikos, visų pirma vaikams.

Toliau nagrinėjant problemas, TCAM darbo grupėje nurodytas dėl tam tikrų kategorijų produktų, kurie komunikuoja (pvz., lėlių arba išmaniųjų laikrodžių), saugumo, grupėje radijo įrenginių klausimais, kurią Komisija įsteigs, bus rengiamos išsamesnės diskusijos.

Tuo tikslu Komisijos tarnybos, siekdamos išanalizuoti svarbumo mastą ir pateikti sąnaudų ir naudos analizę, ketina pradėti tyrimus – vieną, susijusį su išmaniaisiais laikrodžiais ir susietaisiais žaislais, ir kitą, susijusį su perkonfigūruojamomis radijo sistemomis.

3 straipsnio 3 dalies a punktas. Bendro naudojimo krovikliai

Kalbant apie bendro naudojimo kroviklius, pagal RĮD 3 straipsnio 3 dalies a punktą Komisijai suteikti įgaliojimai apibrėžti radijo įrenginių, kurie turi būti konstruojami taip, kad būtų galima jų sąveika su pagalbiniais įtaisais, visų pirma su bendro naudojimo krovikliais, kategorijas arba klases. RĮD 12 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad būtina dar kartą pasistengti sukurti bendro naudojimo kroviklį tam tikrų kategorijų ar klasių radijo įrenginiams.

2009 m. mobiliųjų telefonų gamintojai susitarė dėl savanoriško susitarimo (susitarimo memorandumo) dėl mobiliųjų telefonų, į rinką pateksiančių nuo 2011 m.⁷⁶ Pasirašiusiosios šalys susitarė parengti bendras specifikacijas, pagrįstas *USB 2.0 Micro B (Micro-USB)* sąsaja, kad būtų galimas visiškas įkrovimo suderinamumas su mobilieisiais telefonais, kurie bus pateikti rinkai. Leista *Micro-USB* sąsajos neturintiems telefonams susitarimo memorandumo sąlygomis naudoti siejiklį.

Susitarimo memorandumu buvo siekiama užtikrinti rinkoje esančių kroviklių ir mobiliųjų telefonų sąveikumą, taip sumažinant poreikį pirkti arba nuolat keisti kroviklius bei laidus ir galiausiai sumažinant elektroninės įrangos atliekų kiekį, laikantis žiedinės ekonomikos ir

⁷⁵ Komisijos ekspertų grupių registre paskelbta 2016 m. gruodžio 9 d. Daugiau informacijos pateikta adresu

<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?Lang=LT>.

⁷⁶ Susitarimo memorandumas, pratęstas dviem raštais, baigė galioti 2014 m.

energetikos sąjungos strategijų⁷⁷. Kartu sąveikumas buvo laikomas pagrindiniu dalyku plėtojant konkurencingą skaitmeninę bendrąją rinką, naudingą ir pramonei, ir vartotojams. Susitarimo memorandumu taip pat buvo siekiama užtikrinti, kad piliečiai galėtų naudoti patikimus, energiją taupančius ir saugius kroviklius, neatsižvelgiant į tai, ar juos suteikė išmaniųjų telefonų gamintojai, ar jie buvo parduoti kaip atskirieji produktai.

Iki susitarimo memorandumo ES šalyse buvo naudojama 500 mln. mobiliųjų telefonų, bet jie buvo suderinami tik su konkrečiais mobiliųjų telefonų krovikliais, nes rinkoje buvo daugiau kaip 30 skirtingų rūšių kroviklių. Be to, kad tokia padėtis nepatogi vartotojams, apskaičiuota, jog dėl jos per metus ES susidaro daugiau kaip 51 000 tonų elektroninės įrangos atliekų.

Komisija užsakė atlikti tyrimą, kuriuo būtų įvertintas susitarimo memorandumo poveikis mobiliųjų telefonų kroviklių suderinimui ir galimiems variantams ateityje. Tyrimo rezultatai buvo pateikti 2014 m. rugpjūčio mėn.⁷⁸, jais patvirtinta, kad dėl pasirinkto metodo (savanoriško susitarimo, kurį sudaryti padėjo Komisija, ir techninio standarto parengimo) ES mobiliųjų telefonų krovikliai tapo labiau suderinti, o vartotojams užtikrintas didesnis patogumas.

Atliekant tyrimą visų pirma gauta ši informacija ir padarytos šios išvados: net susitarimo memorandumo nepasirašę mobiliųjų telefonų gamintojai ėmė taikyti krovikliui skirtos *Micro-USB* jungties sprendimus, ir tai rodo, kad beveik 100 proc. 2013 m. Europoje parduotų duomenimis pagrįstų telefonų turėjo krovikliui skirtą *Micro-USB* jungtį; apskaičiuota, kad dėl susitarimo memorandumo 2011–2013 m. atskirųjų kroviklių buvo nuo 6 iki 21 milijono mažiau; vis labiau vyraujant krovikliui skirtai *Micro-USB* jungčiai, sumažėjo poreikis pirkti atskiruosius kroviklius, taigi sumažėjo žaliavų, kurių kitu atveju reikėtų, naudojimas.

Kadangi ankstesnė patirtis, susijusi su susitarimo memorandumu, dėl pirmiau nurodytų priežasčių laikoma sėkminga, Komisija norėjo toliau laikytis tokio požiūrio, grindžiamo savanorišku susitarimu. Be to, savanoriškas sprendimas galėtų būti palankesnis naujoms technologijoms ir inovacijoms, palyginti su įprasta galimybe. Be to, savanoriškais veiksmais grindžiamas požiūris galbūt galėjo suteikti platesnės aprėpties pranašumą, palyginti su reglamentavimu grindžiamu požiūriu; pavyzdžiui, jis galėjo būti taikomas abiem kroviklio laido galams⁷⁹.

Tačiau, kadangi savanoriškos galimybės diegimo pažangos rezultatai netenkina, Komisija greitai pradės tyrimą, kuriuo bus vertinamos įvairių galimybių, įskaitant reguliavimu grindžiamą galimybę, sąnaudos ir nauda.

⁷⁷ http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm.

⁷⁸ Paskelbta Komisijos svetainėje adresu

http://ec.europa.eu/growth/sectors/electrical-engineering/red-directive/common-charger_lt.

⁷⁹ RĮD 3 straipsnio 3 dalies a punkte leidžiama reglamentuoti tik mobiliųjų telefonų dalį (sąsają).

3 straipsnio 3 dalies g punktas. Veiksmingas susisiekimasis išmaniaisiais telefonais su skubios pagalbos tarnybomis

Dabar svarstoma tema – deleguotasis aktas, priimtas pagal RĮD 3 straipsnio 3 dalies g punktą, kad mobiliesiems telefonams su pažangiais kompiuteriniais gebėjimais (t. y. išmaniesiems telefonams) būtų taikomas reikalavimas, susijęs su skubios pagalbos tarnybomis. Tuo siekiama užtikrinti, kad išmanieji telefonai, pateikti Europos Sąjungos rinkai, turėtų veiksmingo susisiekimasis su skubios pagalbos tarnybomis, pvz., numeriu 112, galimybę.

5.2.2. 5 straipsnis (Registracija)

RĮD 5 straipsnyje nustatyta radijo įrenginių, kurių atitikties lygis yra žemas, užregistravimo juos priskiriant tam tikroms kategorijoms arba klasėms, sistema, ir ši sistema turės būti taikoma, jeigu Komisija priims atitinkamus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus.

Šiuo metu nėra pakankamai duomenų, statistinių duomenų arba įrodymų, iš kurių būtų matyti, kad konkrečių kategorijų arba klasių įrenginiams būtų būdingas žemas atitikties lygis. Kaip paaiškinta pirmiau, gamintojai verčiau rinkosi iki pereinamojo laikotarpio pabaigos taikyti panaikintą direktyvą, ir dėl to didžiosios daugumos rinkoje esančių radijo įrenginių atitiktis buvo vertinta tik pagal Direktyvą 1999/5/EB.

Taigi, iki šiol Komisija pagal 5 straipsnį nepatvirtino jokio deleguotojo arba įgyvendinimo akto.

5.2.3. Kitos nuostatos

Be pirmiau paminėtų 4 ir 5 straipsnių, Komisija priimti įgyvendinimo aktus įgaliojama ir kitomis konkrečiomis RĮD nuostatomis⁸⁰.

Iki šiol Komisija priėmė vieną įgyvendinimo aktą, susijusį su RĮD 10 straipsnio 10 dalies įgyvendinimu⁸¹.

RĮD 10 straipsnio 10 dalyje reikalaujama, kad gamintojai ant pakuotės pateiktą informaciją, iš kurios būtų galima nustatyti valstybes nares ar valstybės nares geografinę vietovę, kurioje yra eksploatavimo pradžios apribojimų ar reikalavimų naudoti su leidimais. Be to, ta pačia nuostata reikalaujama, kad gamintojas su radijo įrenginiais pateikiamose instrukcijose pateiktą informaciją apie faktinius apribojimus arba reikalavimus. Įgyvendinimo aktu

⁸⁰ 2 straipsnio 2 dalimi, 8 straipsnio 2 dalimi, 10 straipsnio 10 dalimi, 33 straipsnio 4 dalimi, 41 straipsnio 1 dalimi ir 42 straipsnio 4 dalimi.

⁸¹ 2017 m. liepos 20 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/1354, kuriuo nustatoma, kaip pateikti informaciją, nurodytą Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/53/ES 10 straipsnio 10 dalyje (tekstas svarbus EEE), OL L 190, 2017 7 21, p. 7–10.

nustatytos dvi galimybės, kaip galima pateikti informaciją ant pakuotės⁸². Įgyvendinimo aktu taip pat nustatyta, kad išsami informacija instrukcijose turi būti pateikta galutiniams vartotojams lengvai suprantama kalba, kaip nusprendžia atitinkama valstybė narė.

5.3. Nereikalingų administracinių prievolių ir dviprasmybių pašalinimas

Pagal Poveikio vertinimą, susijusį su pasiūlymu dėl Direktyvos dėl radijo įrenginių⁸³, ankstesnėje direktyvoje (t. y. Direktyvoje 1999/5/EB) yra keletas dviprasmybių ir nereikalingų administracinių prievolių, pavyzdžiui, reikalavimų, susijusių su panešimu arba ženkliniu.

RĮD, pašalinus pranešimo reikalavimą, nustatytą Direktyvos 1999/5/EB 6 straipsnio 4 dalyje, buvo pašalinta galima kliūtis prekybai, kylanti gamintojams, – iš jų nebereikalaujama atitinkamoms institucijoms, atsakingoms už spektro valdymą, pranešti apie ketinimą pateikti rinkai radijo įrenginį, naudojančią dažnius, nesuderintus visoje ES. Komisija galiausiai nutraukė vieno langelio principu grindžiamos pranešimo sistemos (tai buvo internetinė priemonė, kuria registruoti naudotojai galėjo naudotis Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ GD e. paslaugų portale, norėdami atitinkamoms institucijoms, atsakingoms už radijo spektro valdymą, pranešti apie savo ketinimą rinkai pateikti radijo įrenginius, kurie naudoja dažnius, nesuderintus visoje ES⁸⁴) taikymą, taigi buvo pašalintos ir bet kokios su jos veikimu susijusios sąnaudos.

Pagal RĮD nebereikalaujama pateikti klasei būdingo išpėjamojo ženklo, kurį reikalauja pateikti pagal Direktyvą 1999/5/EB. Praktinė šio ženklo vertė vartotojams buvo labai ribota, buvo sumaišties dėl to, kada reikalaujama jį pateikti, todėl dėl šio reikalavimo pramonei atsirado nereikalingos administracinės naštos. RĮD pateiktos aiškesnės nuostatos dėl teiktinos informacijos, kai esama naudojimo apribojimų⁸⁵. Komisija priėmė įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatyta, kaip pateikti šią informaciją, kuo labiau sumažinant administracinę naštą, galinčią atsirasti dėl tokios prievolės (žr. 5.2.3 skirsnį).

Siekiant išvengti nereikalingų kliūčių prekybai radijo įrenginiais vidaus rinkoje, RĮD reikalaujama, kad valstybės narės Komisijai ir kitoms valstybėms narėms praneštų apie technikos srities reglamentavimo projektus, kaip antai dėl radijo sąsajų, – to buvo reikalaujama ir Direktyva 1999/5/EB, kol ji galiojo. RĮD, palyginti su Direktyva 1999/5/EB, panaikintas nereikalingas administracinio darbo krūvis, nes šis reikalavimas dėl pranešimo ne visada taikomas, pavyzdžiui, pagal RĮD atleidžiama nuo prievolės pranešti apie tuos

⁸² Gamintojas ant pakuotės gali matomai ir įskaitomai pateikti trumpą rašytinį pareiškimą arba piktogramą.

⁸³ 52012SC0300.

⁸⁴ Pereinamuoju laikotarpiu iki 2017 m. pabaigos duomenys bus prieinami.

⁸⁵ Direktyvos 10 straipsnio 10 dalyje reikalaujama, kad gamintojai ant pakuotės pateiktą informaciją, iš kurios būtų galima nustatyti valstybes nares ar valstybės narės geografinę vietovę, kurioje yra radijo įrenginių eksploatavimo pradžios apribojimų ar reikalavimų naudoti su leidimais. Be to, su radijo įranga pateikiamose instrukcijose turi būti nurodyta papildoma informacija apie faktinius apribojimus arba reikalavimus.

nacionalinius sąsajų reglamentus, kurie atitinka privalomus Sąjungos aktus. Komisijos tarnybos parengė šabloną, naudotiną valstybėms narėms ir ELPA valstybėms rengiant ir skelbiant nacionalinius sąveikos reglamentus, kuriais reikalaujama pranešti, todėl bus palengvintas tos nuostatos veikimas ir taikymas.

RĮD reikalavimai dėl CE ženklo⁸⁶ iš esmės atitinka naujosios teisės aktų sistemos principus. Pagrindinis skirtumas, palyginti su naująja teisės aktų sistema, – prievolė CE ženklą pateikti ir ant pakuotės. Tačiau nuo RĮD taikymo pradžios iki dabar nebuvo jokių požymių, kad dėl šio reikalavimo gamintojams atsiranda nederama papildoma našta⁸⁷. Radijo įrenginiams gali tekti, be RĮD, taikyti dar kelis ES teisės aktus, susijusius su CE ženklu⁸⁸. Taigi, dėl suderinimo su naujosios teisės aktų sistemos principais sumažinama gamintojams tenkanti našta, nes jie gali laikytis vienodų principų ir taikyti vienodus principus.

Ekranuose pateikiamo CE ženklo ir apskritai e. ženklavimo nustatymas yra galimybė, kurią būtų galima vertinti horizontaliosios sistemos srityje⁸⁹, jeigu atsirastų poreikis persvarstyti bet kuriuos šiuos vienodus principus, atlikus horizontalųjį esamų teisės aktų vertinimą. Iš tikrųjų, neseniai atliktame prekes reglamentuojančių dokumentų rinkinio poveikio vertinime⁹⁰ nagrinėtos e. ženklavimo sąnaudos ir nauda, ir padaryta išvada, kad ekonominis e. ženklavimo pranašumas nėra aiškus.

6. Išvada

Apskritai, RĮD (kaip naujos direktyvos) įgyvendinimas pavyko, nekilo didesnių problemų, išskyrus tai, kad valstybės narės vėlavo pranešti apie savo priemones, kuriomis direktyva perkelta į nacionalinę teisę, ir kad buvo vėluojama paskelbti darniuosius standartus.

Komisija teikė reikiamą pagalbą, t. y. surengė praktinį seminarą ir teikė rekomendacijų dokumentus, užtikrindama, kad būtų lengva pereiti prie naujosios direktyvos (RĮD)⁹¹.

Kalbant apie RĮD perkėlimą į nacionalinę teisę, nors kelios valstybės narės vėlavo per nustatytą laiką pranešti apie savo priemones, kuriomis direktyva perkelta į nacionalinę teisę, Komisija negavo jokių skundų, susijusių su problemomis, kylančiomis dėl reikalavimus

⁸⁶ Pateiktas CE ženklas rodo, kad produktas atitinka jam taikomus Sąjungos teisės aktus.

⁸⁷ Remiantis RĮD 45 konstatuojamąja dalimi, paaiškėjo, kad įrenginių pakuotes žymint CE ženklu vykdyti rinkos priežiūros funkciją tapo paprasčiau.

⁸⁸ Pvz., Direktyvą 2011/65/ES (pavojingų medžiagų naudojimo elektros ir elektroninėje įrangoje apribojimas), Direktyvą 2006/42/EB (mašinos), Direktyvą 2009/48/EB (žaislų sauga).

⁸⁹ Radijo įrenginiams taikomi kiti ES aktai, taip pat ir tie, kuriais numatomas CE ženklas. Taigi, jeigu CE ženklo pateikimas ekranuose būtų nustatytas, reikėtų keisti ir tuos kitus ES aktus.

⁹⁰ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2017:0466:FIN>.

⁹¹ Žr. 2 skirsnį.

atitinkančių radijo įrenginių laisvo judėjimo. Iki 2017 m. pabaigos visos valstybės narės pranešė apie vieną ar kelias perkėlimo į nacionalinę teisę priemones⁹².

Kalbant apie darniuosius standartus, padėtis nuolat gerėjo dėl susijusių šalių (Komisijos ir standartizacijos įstaigų) bendrų pastangų ir dėl to, kad Komisija prireikus laikėsi pragmatinio požiūrio. Todėl didžiosios daugumos standartų nuorodos galiausiai buvo paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*⁹³.

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad pagal RĮD radijo įrenginiai turi atitikti esminius reikalavimus. Darniųjų standartų, pagal RĮD paskelbtų *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, taikymas yra savanoriškas. Kai darniųjų standartų nėra arba jie netaikomi, iš gamintojo reikalaujama dėl konkrečių reikalavimų pasikonsultuoti su notifikuojamąja įstaiga⁹⁴.

Nekilo jokių problemų dėl pranešimo apie atitikties vertinimo įstaigas pagal RĮD⁹⁵, ir Komisija negavo jokios informacijos, iš kurios būtų matyti, kad notifikuotųjų įstaigų krūvis buvo per didelis arba jos negalėjo vykdyti savo užduočių.

Radijo įrenginių direktyvoje, kuri taikoma nuo 2016 m. birželio 13 d., numatytas vienu metų pereinamasis laikotarpis⁹⁶ (jis pasibaigė 2017 m. birželio 12 d.). Gamintojai iki pereinamojo laikotarpio pabaigos verčiau rinkosi taikyti Direktyvą 1999/5/EB. Taigi, baigiant rengti šią ataskaitą, dauguma rinkoje buvusių radijo įrenginių buvo vertinami pagal Direktyvą 1999/5/EB.

Kadangi nėra pakankamai duomenų, statistinių duomenų arba įrodymų, susijusių su RĮD, negalima padaryti galutinės išvados ir atsakyti į klausimą, ar konkrečių kategorijų arba klasių įrenginiams buvo būdingas žemas atitikties lygis.

RĮD Komisijai suteikti įgaliojimai⁹⁷, o tam tikri Komisijos sprendimai, priimti pagal panaikintą direktyvą (pagal Direktyvą 1999/5/EB), tebetaikomi pagal RĮD⁹⁸. Naudodamasi tais įgaliojimais Komisija RĮD 10 straipsnio 10 dalies tikslais jau priėmė vieną įgyvendinimo aktą ir rengia deleguotąjį aktą, kuriuo siekia užtikrinti, kad išmanieji telefonai, pateikti Europos Sąjungos rinkai, turėtų veiksmingo susisiekiimo su skubios pagalbos tarnybomis, pvz., numeriu E112, galimybę.

⁹² Žr. 3.1 skirsnį.

⁹³ Žr. 4 skirsnį.

⁹⁴ Tai susiję su atitikties 3 straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimams vertinimu, bet tokia prievolė nenustatyta su 3 straipsnio 1 dalimi susijusių reikalavimų atžvilgiu.

⁹⁵ Žr. 3.3 skirsnį.

⁹⁶ RĮD 48 straipsnis.

⁹⁷ Žr. 5.2 skirsnį.

⁹⁸ Žr. pridedamą priedą.

Taip pat TCAM darbo grupėje yra raginimų pagal RĮD priimti deleguotuosius aktus, siekiant užtikrinti, kad būtų išlaikytas naudotojų saugumas ir apsaugotas privatumas; radijo įrenginių atitikčiai nebūtų daromas poveikis dėl naujos arba modifikuotos programinės įrangos naudojimo; būtų užtikrinta radijo įrenginių sąveika su bendro naudojimo krovikliais.

Tačiau pirmiausia reikia išnagrinėti, kurių klasių arba kategorijų radijo įrenginiams būtų galima taikyti tokius deleguotuosius aktus. Siekdama gauti ekspertų patarimų ir išsamiai aptarti šiuos klausimus, Komisija įsteigė Komisijos ekspertų grupę perkonfigūruojamų radijo sistemų klausimais ir steigia naują ekspertų grupę radijo įrenginių klausimais, turinčią platesnius įgaliojimus⁹⁹. Prieš priimant deleguotąjį aktą reikėtų atlikti Geresnio reglamentavimo gaires atitinkantį poveikio vertinimą.

Kaip nustatyta RĮD 47 straipsnio 2 dalyje, ataskaita rengiama kas penkerius metus, ir tai reiškia, kad kita ataskaita bus parengta ir pateikta 2023 m.

⁹⁹ Žr. 5.2.1 skirsnį.

Priedas

RĮD padaryti pakeitimai

Taikymo srities pakeitimai

Palyginti su Direktyva 1999/5/EB, RĮD padaryti šie pakeitimai:

- į RĮD taikymo sritį įtraukti įrenginiai, turintys tik radijo garso ir tik radijo bei TV signalų priėmimo funkciją, o į Direktyvos 1999/5/EB taikymo sritį jie buvo neįtraukti;
- į RĮD taikymo sritį įtraukti įrenginiai, veikiantys žemesniu nei 9 kHz dažniu;
- į RĮD taikymo sritį aiškiai įtraukti radijo nustatymo įrenginiai;
- į RĮD taikymo sritį neįtraukti telekomunikacijų galiniai įrenginiai, kurie yra tik laidiniai;
- į RĮD taikymo sritį aiškiai neįtraukti specialistams skirti pagal užsakymą pagaminti vertinimo rinkiniai, tokiems tikslams naudojami tik mokslinių tyrimų ir plėtos įstaigose.

Kiti pakeitimai (nebaigtinis sąrašas), nesusiję su suderinimu su naująja teisės aktų sistema

- Kalbant apie 3 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytus esminius reikalavimus, atliekant vertinimą taip pat atsižvelgiama į naudojimo sąlygas, kurias galima pagrįstai numatyti;
- 3 straipsnio 2 dalyje nustatyti esminiai reikalavimai taip pat yra susiję su efektyviu radijo spektro naudojimu;
- nereikalaujama pranešti apie viešųjų telekomunikacijų operatorių siūlomų sąsajų tipus (Direktyvos 1999/5/EB 4 straipsnio 2 dalis buvo išbraukta);
- nebereikalaujama, kad gamintojai valstybėms narėms praneštų apie radijo įrenginius, naudojančius visoje ES nesuderintus dažnius (Direktyvos 1999/5/EB 6 straipsnio 4 dalis buvo išbraukta).

Komisijos sprendimai, priimti pagal Direktyvą 1999/5/EB

Komisijos sprendimai, priimti pagal Direktyvos 1999/5/EB 3 straipsnio 3 dalį, toliau taikomi ir pagal RĮD tiek, kiek jie nėra nesuderinami su RĮD. Tai yra šie sprendimai:

- 2005 m. rugpjūčio 29 d. Komisijos sprendimas 2005/631/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 1999/5/EB minimų esminių reikalavimų užtikrinant radijo

švyturių Cospas-Sarsat naudojimo galimybę pagalbos tarnyboms (OL L 225, 2005 8 31, p. 28);

- 2005 m. sausio 25 d. Komisijos sprendimas 2005/53/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 1999/5/EB 3 straipsnio 3 dalies e punkto taikymo radijo ryšio įrenginiams, kurie yra skirti Automatinei identifikacijos sistemai (AIS) (OL L 22, 2005 1 26, p. 14);
- 2013 m. rugpjūčio 12 d. Komisijos sprendimas 2013/638/ES dėl esminių reikalavimų jūrų radijo ryšio įrenginiams, kurie skirti naudoti laivuose, kuriems netaikoma SOLAS, ir Globalinėje jūrų avarinio ryšio ir saugos sistemoje (GMDSS) (OL L 296, 2013 11 7, p. 22);
- 2001 m. vasario 21 d. Komisijos sprendimas 2001/148/EB dėl Direktyvos 1999/5/EB 3 straipsnio 3 dalies e punkto taikymo lavinų radijo švyturiams (OL L 55, 2001 2 24, p. 65);
- 2000 m. rugsėjo 22 d. Komisijos sprendimas 2000/637/EB dėl Direktyvos 1999/5/EB 3 straipsnio 3 dalies e punkto taikymo radijo įrangai, kuriai taikomas regioninis susitarimas dėl radiotelefonų paslaugų vidaus vandenų keliuose (OL L 269, 2000 10 21, p. 50). Komisijos sprendimas 2005/631/EB.

Be to, 2000 m. balandžio 6 d. Komisijos sprendimas 2000/299/EB, nustatantis pradinę radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių klasifikaciją ir susijusius žymeklius (OL L 97, 2000 4 19, p. 13), priimtas pagal Direktyvos 1999/5/EB 4 straipsnio 1 dalį, toliau galioja, išskyrus jo nuostatas dėl įspėjamojo ženklo.

Klasės atpažinimo žymos (informacinio ženklo arba įspėjamojo ženklo), kurios reikalauta Direktyva 1999/5/EB, siekiant įspėti naudotoją apie galimus radijo ryšio įrenginių naudojimo apribojimus arba reikalaujamus leidimus tam tikrose valstybėse narėse, pagal RĮD nebereikalaujama. Vietoj to reikalaujama, kad gamintojas pagal RĮD 10 straipsnio 10 dalį pateiktą informaciją, kai vienoje ar keliose valstybėse narėse yra radijo įrenginių eksploatavimo pradžios apribojimų ar reikalavimų naudoti su leidimais.

Komisija priėmė įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatė, kaip pateikti tą informaciją. Visų pirma, įgyvendinimo aktu nustatytos dvi galimybės, kaip galima pateikti informaciją ant pakuotės. Gamintojas ant pakuotės gali matomai ir įskaitomai pateikti trumpą rašytinį pareiškimą arba piktogramą.

Įgyvendinimo aktu taip pat nustatyta, kad išsami informacija instrukcijose turi būti pateikta galutiniams vartotojams lengvai suprantama kalba, kaip nusprendžia atitinkama valstybė narė.